

FOTÓK: WEÖRES SÁNDOR SZÍNHÁZ – MÉSZÁROS ZSÓLT

SZÍNREVITEL

„Amikor majd az igazgatói irodában is játszani fogunk!”

A darab mondanivalójához kell keresni a megfelelő helyszínt. Ezt példázza a Szombathelyi Weöres Sándor Színház A Grönholm-módszer című előadása. A műszaki stáb nem kis feladata a helyszínhez alkalmazkodó technika telepítése.

Cikkem címét Bálint Gábortól, színházunk most nyugdíjba vonult műszaki vezetőjétől kölcsönöztem, aki Jordán Tamással már a Merlin Színházban is együtt dolgozott, s így kijelentése nem volt alaptalan. Már színházunk első éveiben is volt arra példa, hogy az igazgatói iroda a rendeltetésén kívül más feladatot is ellátott, az átalakítás előtt ugyanis ez volt kisebb hangfelvételekhez a legelfogadhatóbb akusztikájú helyiség. Az átalakítás után aztán tényleg csak irodaként funkcionált az új igazgatói rezidencia, de néhány éve megtört a jég. Egy kissé szokatlan, formabontó darabunkhoz – ami részben az utcán játszódott – már a megfelelő pillanatban innen dobtak ki egy életnagyságú emberfigurát. Mint előadáshelyszín azonban csak az elmúlt évben lett használatba véve, beteljesítve ezzel Bálint Gábor jóslatát.

Mivel színházunk négy különféle adottságú játszóhellyel is rendelkezik, nem lett volna értelme csak azért létrehozni egy ötödiket, mert azok gyakran foglaltak. A bérleten kívüli előadásainkra eddig is jutott tér és idő, a helyszínválasztást tehát nem ez indokolta, hanem az, hogy *A Grönholm-módszer* című drámához ténylegesen hozzátessz a „reális” helyszín. A darabból film is készült, és több helyen játszották/játsszák az országban, de a történet lényegét azért hasznos, érdemes megismerni a szinopsziszból:

**Jordi Galcerán:
A Grönholm-módszer**

A spanyol kortárs szerző, Jordi Galcerán megtörtént esemény kapcsán írta meg fordultatos és szellemes színdarabját.

„A Grönholm-módszer ötletének alapja megtörtént esemény. Egy madridi kukában megtalálták egy szupermarketlánc személyzeti osztályán dolgozó alkalmazott feljegyzéseit azokról a nőkről, akik pénztárosi állásra jelentkeztek. A feljegyzésekben hemzsegtek a hímsoviniszta, idegengyűlölő, durva jellemzések (»kövér, bögyös«, »dagadt, külföldi« stb.). Annak tudatában, hogy rá osztották a kiválasztás szent misszióját, felhatalmazva érezte magát, hogy ilyen önkényesen nyilatkozzon olyan emberekről, akiket egyáltalán nem ismert. Elképzeltem ezeket a szerencsétlen nőket, ahogy igyekeznek jó benyomást kelteni a cég előtt, és próbálnak a vélt elvárásoknak megfelelően viselkedni, készen akár kisebb megaláztatásokra is, csak hogy megszerezzék a munkát, amire szükségük van” – írja a szerző.

► A bal oldali világítási „torony”

► Padlóvilágító a titkárságból

FOTÓK: SIMON OTTÓ

→ Négy pályázó – három férfi és egy nő – felvételi beszélgetésre érkezik egy multinacionális vállalathoz, ahol kereskedelmi igazgatót keresnek. A korábbi szűrőkön már átjutottak – ez lesz az utolsó megmérettetés. A jelentkezőknek azonban a hagyományos interjú helyett meg lehetőséget szokatlan feladatokat kell megoldaniuk, melyek egyre bizarrabb és feszültebb

helyzeteket teremtenek... Vajon mi minderről hajlandóak lemondani, hogy megszerezzék az állást? Milyen erőfeszítéseket tesznek, meddig képesek elmenni ebben a harcban? Vannak-e tabuk, morális határok? S vajon mindenki az-e, akinek mutatja magát?

Ez hát a történet vázlata, ami megjeleníthető klasszikus színházi formák között is, de ná-

lunk Nagy Cili rendező mást képzelt el. Jordán Tamás irodája két oldalról is padlótól plafonig üveg, amelynek csak az utcára néző ablakain van szalagfüggöny, de az iroda-tárgyaló elválasztását csak egy jó hangszigetelésű, de teljesen átlátszó üvegfal biztosítja. A közönség ténylegesen „bekukkanthat” oda, ahová a valóságban nem, kívülről nézhet egy kemény felvételi eljárást. Az előadás ebből a szempontból is teljesen életszagú, hiszen hasonló szituációkat egyre többen átélnek, megtapasztalnak.

Ahhoz, hogy a „kukkolás” illúziója minél tökéletesebb legyen, néhány technikai problémát meg kellett oldani.

A szövegben határozott utalás van arra, hogy a darabban szereplő ajtók zárva, illetve csukva vannak, így biztosítani kellett, hogy az irodában elhangzó mondatok hallhatóak legyenek. Az hamar kiderült, hogy sem az építészeti tér, sem a játék nem teszi lehetővé a „térmikrofonozást”, azaz sem puska-, sem határfelület-mikrofonokkal nem dolgozhatunk, az üvegfalon viszont még az emelt hangú beszéd is éppen csak, hogy átszűrődik. Van néhány olyan mikroportunk, amiket már alig-alig használunk, így kézenfekvő volt azok „bevetése”. Ez a technika egy nyílt próba alkalmával kipróbálásra is került, és működőképesnek bizonyult. A dolgot némiképp bonyolította, hogy a szövegben több utalás is van, megfigyelésről és lehallgatásról, ezért a mikrofonkapszulákat nem lehetett az ideális

► A nézőtér és a parkettát védő, újrafelhasznált PVC szőnyeg

helyre, arcra vagy homlokra ragasztva elhelyezni. Dinamikában a suttogástól az intenzív kiabálásig minden előfordul, így az is hamar kiderült, hogy nem lesz elég egy picit analóg keverő, szükséges lesz dinamika-kompresszort használni. Így hamarosan ráébredtünk, hogy azok az eszközök, amelyekre a kezdeti megbeszélésnél mint szabadon használhatókra gondoltunk, nem elégit ki az elvárásokat. Így folyamatosan bővült, változott a produkcióhoz használt technika. Cili azt kérte, hogy, amennyire lehetséges, a szereplők hangja abból a pozícióból szóljon, ahol valójában vannak. Ehhez viszont a két állványra

védelem alá. A kis hangfalakon azonban már nem lehetett az intenzív zenei bejátszásokat is megszólaltatni, így erre a két felszabadult állványos hangfalat használtuk a nézőtér két oldalára telepítve. Azért, hogy ezek se legyenek megoldhatatlan feladatok elé állítva, a nézőtér mögé felhoztunk egy szub hangfalat is. Mindent még egy belső „monitor” egészíti ki, amiből a színészek hallják a bejátszásokat. Az „iránykövetést” először néhány előre leprogramozott „kép” használatával képzeltük el, erre teljesen alkalmas volt az étteremből az előadások idejére áttelepített Yamaha LS 9-32 hangpult. Aztán

dottuk meg, mivel legalább négy független kimenetre volt szükség, így vásároltunk egy Tascam US-16x08 hangkártyát. A többi eszközt a mobil állományból telepítettük át. A hangbejátszáson kívül egy monitoron videók is megjelennek, de ezeket a programmal szintén könnyen lehet kezelni. Ez szükséges is, mert a szereplők lekövetéséhez az egyik kézre folyamatosan szükség van, a másikkal pedig lehet kezelni a laptopot és a fénypultot.

A világítás a hanghoz képest sokkal egyszerűbb feladat volt, mert a rendező eleve a természetességre törekedett, és a „teátrális” hatáso-

► Ezt látják a nézők, meg a hangosító/világosító

helyezett hangfal már nem volt megfelelő. Kellene egy „center” hangfal is! – hangzott a felvetés Réthly Attilától, a színház főrendezőjétől. A gyakorlati próba megmutatta, hogy valóban ez a jó irány, de felvetett több más kérdést is; milyen hangfal legyen ez, hová helyezzük el, mihez rögzítsük? A végső megoldást három, viszonylag kicsi aktív hangfal befüggesztése jelentette, amelyeket egy erre kialakított tartóhoz rögzítettünk. A gazdasági igazgatónk – érthetetlen módon – mereven elzárkózott attól, hogy az üvegfal alumíniumkeretét ilyen céllal átfúrjuk. A gipszkarton álmennyezeti panelek viszont nem estek

a próbákat látva hamar kiderült, hogy ez elméletben jól hangzik de... A viszonylag működőképes megoldást Simon Zoltán kollégám találta ki. Minden mikroportcsatornát lekettőzünk, az egyiket a bal, a másikat a jobb hangfalra panorámaztuk, a „center” bázist pedig egy post aux úton tápláltuk. Miután a hangosító is bekerült a nézőtér közepére, a rendszer valóban elkezdett működni. Nem ringatjuk magunkat abba a hitbe, hogy minden néző onnan hallhatta a szereplőt, ahol látta, de a kezdeti változatokhoz képest jelentős volt a javulás. A bejátszásokat itt is az SCS (Show Cue System) programmal ol-

kat nem is nagyon tudtunk volna itt megoldani. Ennek oka elsődlegesen az, hogy – Bálint Gábor jóslata ellenére – nincs itt kiépítve sem 380 V-os csatlakozó, sem reflektorok rögzítésére alkalmas tartórendszer. Viszont abban szerencsénk volt, hogy az irodában fellelhető konnektorok a közönség által nem látható sarkokban vannak elhelyezve és külön vannak biztosítva. Így ide lehetett elhelyezni egy-egy reflektorállványt is. Mivel a játéktér alacsony és széles, hagyományos, direkt világítással nem volt értelme próbálkozni. A fehér gipszkartont mint indirekt felületet viszont 2-2 „Altman” egészen jól bederíti, saját →

→ oldalra Cp 62-es, középre pedig CP61-es izzóval, ez a helyiség kompakt fénycsöves, kapcsolható világításával együtt már elég erős általános megvilágítást adott, és a kevert színhőmérséklet is előnyös volt. Az üvegfal egyik oldalán a közönség természetesen sötétben ült, így a túloldalon, közvetlenül az üveg mögött kevés volt a fény. Ezen kettő Par 56-os lámpával segítettünk, amelyek elé még lágyító szűrőt is raktunk, hogy az utcaszerű beállítás ellenére ezen a részen se legyen nagyon eltérő a világítás. A mozgásoknál természetesen figyelni kellett arra, hogy a szereplők ne árnyékolják egymást, de ez nem okozott gondot. Még két Par 56-ost rejtettünk el a bútorok takarásában, amelyek a szalagfüggönnyet súrolták, de ezekre csak egy jelenetben volt szükségünk. Így a két 4 csatornás dimmer összes kimenetét kihasználva és a még régi időkből örökölt fénypulton létrehozott csoportokkal – mert világítási képeknek nevezni túlzás lenne őket – megfelelően lehetett világítani az előadást. Két problematikus rész azért továbbra is van, ugyanis az előadásban többször szükség van teljes sötétre is, ennek érdekében az előadás ügyelőjével egyszerre kell a „B.O” gombot megnyomni, mert ő kezeli az irodai kapcsolókat. A sötét alatt a szomszédos titkárság ajtaján egy kapcsolható Altman világít be, létrehozva az előadás egyetlen „teátrális” világítási hatását...

Eddig nem említettem, de a díszlet természetesen a meglévő berendezés adja, amit csak kismértékben kellett átrendezni, kiegészíteni. A nézők elhelyezése viszont ennél kicsit bonyolultabb volt. A láthatóság miatt nézőtérnek csak az üveges rész szélessége volt használható, erre a 8 méteres szélességre kellett 4 sor széket elhelyezni 40 fő részére. A szükséges emeléshez a díszítőknak is úgy kellett összeszedni a más produkciókban nem használt dobogókat. Most

FOTÓ: SIMON OTTÓ

► A „vezérlő” és a technika egy része...

kapóra jöttek a Márkus teremben nagyon ritkán használt, variálható, trapéz alakú elemek, mert ezekből lehetett a leghátsó sort „fixen” kialakítani. A színészek mozgása miatt kétoldalt a tér egy-egy elhúzható függönnyel lett leválasztva. Így intimebb lett a milió, ugyanakkor a légtérforogat nem csökkent. Szerencsére az előtérben is van két mennyezeti klímaberendezés, így azok szakaszos bekapcsolásával befolyásolni lehet a hőmérsékletet. A színészek az előadás alatt néhányszor bekapcsolják a klímát az irodában, hogy a 4 kilowattnyi fűtőteljesítményt némileg kompenzálják.

A tér egyik sajátossága a nézőket is egy kevés mozgásra készíti. Az üvegfalat tagoló és tartó alumíniumidomok – bár nem túl szélesek – egy-egy sávot kitakarnak a térből. Természetesen mindenkinek máshol, ezért a cselekmény folyamatos nyomon követése némi hajladozást, forgolódást igényel, de szerintem ez sem igazán zavaró, sőt inkább erősíti az előadást.

Ezen a klasszikusnak semmiképpen nem nevezhető helyszínen a cikk megjelenésekor már körülbelül 20 alkalommal láthatták a nézők ezt a nagyon mai és időszerű drámát. Az előadás

lebonyolítása, most, hogy már minden a helyére került, nem túl bonyolult, ugyanakkor a szinte folyamatos mozgáskövetés miatt koncentrált figyelmet igényel. Itt nem fenyeget annak a veszélye, hogy két „akció” között elkalandozik a hangosító figyelme. Jelenleg az előadás technikáját Horváth Toki Tibor kollégánk kezeli. Az itt felhasznált eszközök egy részét természetesen néha máshol is használjuk, és ehhez szükség van némi szervezésre, egyeztetésre.

A bemutatóig érdekes, kihívásokban, közös gondolkodásban gazdag út vezetett, de ma már elmondhatjuk, hogy itt jó otthonra talált a darab, minden reális, valós, hiteles. A közönség egyértelmű tetszéssel fogadta az előadást és az új játszóhelyet.

SIMON OTTÓ

Weöres Sándor Színház

Jordí Galcerán: A Grönholm-módszer

Rendező: Nagy Cili, munkatársai: Balogh Livia, Schmidt Róbert

Zene: Horváth Dániel

Videó: Kaczmarski Ágnes

Grafika: Kálmánchelyi Zoltán

ELIMEX
1131 Budapest, Rottler Ferenc utca 108.
Tel: +36(1) 239-6270 / Fax: +36(1) 451-0560
info@elimex.hu / www.elimex.hu

Passion
For Performance,
Perfection and People.

K&M KÖNIG & MEYER
Stands For Music